Nr. 269 (1346). Cena 70 mk. Włocławek, sobota dnia 25 listopada 1922 r. Rok V

SŁOWO KUJAWSKIE

Prenumerata: na miejscu mk. 1500, na prow. mk. 1900. Za odnoszenie do domu dolicza się 300 mk. Ogłoszenia za wiersz nonparel. Pierwsza strona 300 mk., druga i trzecia 225 mk. czwarta 8-łamowa 100 mk. Ogł. drobne po 50 m. za wyraz, tłust. druk. podwójnie. Najmn. ogł. 500 mk. Dla zagran. ceny o 200 proc. wyższe.

Adres Redakcji i Administracji: Księgarnia Powszechna, ul. Brzeska № 4. — Redakcja i Administracja otwarta od g. 10 r. do 3 i od 5 do 6 wiecz.
Redakcja rękopisów nadesłanych nie zwraca; nadsyłane bez oznaczenia honorarjum uważa za bezpłatne; prosi, by pisane były po jednej stronie. Ogłoszenia przyjmow. są do g. 12:
REDAKTOR PRZYJMUJE CODZIENNIE, OPRÓCZ NIEDZIEL I ŚWIĄT, OD GODZINY 2-EJ DO 3-EJ PO POŁUDNIU. — TELEFON REDAKCJI 26.

FR. ZIELIŃSKI.

Uwagi powyborcze.

III.

Prócz tych, wyżej już wyszczególnionych przyczyn, dla których wytworzyły się te znaczne różnice pomiędzy wsią i miastem, są także przyczyny i natury ekonomicznej, a do tych zaliczyć należy tę wielką przewagę materjalnego dobrobytu wsi nad miastem. Po wojnie widzimy na wsi o wiele większy dobrobyt, niż w mieście. Dezorganizacja, na skutek wojny, gospodarczego życia kraju, w połączeniu z nieudolną polityką naszych czynników decydujących — podorwały podstawy równowagi ekonomicznej. Dziś tylko ta część obywateli Polski ma całkowicie zapewniony byt materjalny, która rezultaty owej pracy zarobkowej otrzymuje bezpośrednio w postaci pewnego produktu, nie zaś gotówki, której wartość spada z dnia na dzień. Na wsi rolnik, jako wytwórca, pracę swą zamienia bezpośrednio na produkt; — w mieście — urzędnik, robotnik, rzemieślnik — zamieniają swą pracę zarobkową na gotówkę, na której tracić muszą wskutek stałego spadku jej wartości. Prawda, że i rolnik musi w mieście za gotówkę nabywać ubranie, obuwie i narzędzia rolnicze, ale na zakup tych przedmiotów oddaje tylko pewną część rezultatu swej pracy — zboża, i sprzedaje takowe w miarę potrzeby dokonywania tych zakupów, co czyni w mieście natychmiast po sprzedaniu swego produktu, którego część, potrzebną dla siebie i rodziny, pozostawia w naturze; nie traci więc na spadku marki tak, jak traci każdy mieszkaniec miasta, który musi wszystko nabywać za gotówkę, a produkty spożywcze codziennej potrzeby musi kupować codziennie i płacić za nie ceny codzień większe; tymczasem płacę zarobkową, pensję swą, otrzymuje w gotówce i nie codziennie; według jej istotnej wartości ale co czas pewien, co w konieczności naraża go na straty z przyczyny stałego spadku marki. Tylko codzienne regulowanie należności za pracę zarobkową w miastach, ze stałem codziennem uwzględnianiem zmiennej, i z dnia na dzień zmieniającej się wartości marki, zrównałoby warunki bytu materjalnego mieszkańców miast, wsi. Ale takie codzienne regulowanie jest technicznie niewykonalne; dopóki więc nie zajdą gruntowne zmiany, któreby doprowadziły kraj nasz do równowagi ekonomicznej, dopóty wieś będzie miała przewagę bytu materjalnego nad miastem, obecnie widzimy, że przewaga ta stale wzrasta, skutkiem tego w mieście niedostatek, a na wsi — dobrobyt, który nie jest wcale rezultatem zwiększenia wysiłków i pracy, ale tylko wynikiem obecnej sytuacji ekonomicznej.

A stan taki wytwarza podwójnie zgubne następstwa. Z jednej strony dobrobyt, w połączeniu z słabem urobieniem siły etycznej na wsi, — obniża znacznie ogólny stan moralności ludu i słabsze jego charaktery wypacza, a z drugiej — obecny stan dobrobytu na wsi — rodzi tam zupełnie słuszne dążenie do utrzymania go na przyszłość, co prowadzi do wzmocnienia obecnego rządu, jako bezpośredniego sprawcy dotychczasowej przewagi materjalnej wsi nad miastem. Wszystkie te przyczyny w połączeniu ogólnem sprawiły, że wieś nasza, świadomie lub nieświadomie, ulega w prawdzie nie całkowicie, ale w znacznej jednak części, wpływom socjalizmu i stanowiskiem swem w czasie wyborów przyczyniła się do tego groźnego położenia politycznego, jakie wytwarza w nowym Sejmie nadmiernie liczna grupa posłów żydów i niemców, przeciw Polsce połączonych wspólną nienawiścią, a tak bardzo uległych nakazom z Berlina i Moskwy. Dziś bardziej niż kiedykolwiek możnaby się obawiać pogłębienia tych zasadniczych różnic, jakie powstały pomiędzy wsią i miastem. Wzmocnienie i pogłębienie rozbieżności tych kierunków łatwo może pomiędzy wsią i miastem wzmocnić już istniejącą niechęć i przerodzić ją w zasadnicze niezrozumienie się i stałą niechęć wzajemną. Do tego właśnie dążą socjaliści. Wyparci z miast, pragną swe wpływy utrzymać i wzmocnić na wsi, a w środkach nie przebierają. Ileż to razy w czasie wyborów słyszeliśmy na wsi wymyślania na miasta, jako środowiska burżuazji (niedojadającej!..), a w mieście — na wieś, jako przyczynę drożyzny. Jedni i ci sami ludzie w swych przemówieniach w mieście rzucali gromy potępienia na wieś, a na wsi — złorzeczyli przeciw miastom. A wina ani tu, ani tam, — tylko w nieudolnej gospodarce państwowej. Miasta w poczuciu swej wyższości narodowego uświadomienia, winny zrozumieć, że obecny stan na wsi jest nieunikninonem następstwem wielkiej ciemnoty, która tam bezkarnie od wieków panuje. Gdzie większa oświata, — tam większa świadomość narodowa, i odwrotnie — świadomość narodowa może być u nas wykładnikiem stopnia oświaty i wyrobienia umysłowego. Potwierdziły to wybory w sposób bardzo wymowny. Podział Polski według stopnia oświaty stwarza następującą kolejność jej dzielnic. Wielkopolska, Pomorze, Kongresówka, Galicja, Kresy Wschodnie — i jest jednocześnie podziałem według stopnia narodowego uświadomienia. I gdybyśmy w całej Polsce mieli stan umysłowego rozwoju taki, jak obecnie w Wielkopolsce, — wówczas potęga narodowej świadomości całego narodu podyktowałaby sposoby dźwignięcia kraju z obecnej anarchji i wprowadzenia go na drogę pomyślnego rozwoju. Zniknęłyby wówczas wszystkie dzisiejsze „niebezpieczeństwa" i przycichłyby wrogie siły, które dziś bezkarnie i coraz zuchwalej burzą postawy bytu naszej Ojczyzny; a naród cały, poczuciem narodowej świadomości w jedną całość zlany, odczułby ogrom swej niespożytej potęgi twórczej, która dziś, nieznana nam i światu, drzemie w najgłębszych pokładach zbiorowej duszy polskiej.

Arcybiskup Curley o pielęgnowaniu mowy i zwyczajów polskich.

W Biltimore, Md. odbyła się jak donosi „Dziennik Związkowy" z Chicago, w ubiegłym miesiącu, uroczystość poświęcenia szkoły przy parafji M. B. Różańcowej. Aktu poświęcenia dokonał miejscowy arcybiskup Curley w otoczeniu wybitnych obywateli tak polaków, jak i amerykanów, oraz licznego kleru.

Na uroczystości poświęcenia przemawiali tam różni przygodni mówcy, a między innymi przemówił i arcybiskup Curley, który według referowanego sprawozdania przez baltimorską „Jedność-Polonię" miał napomnieć polaków w Baltimore i wszędzie, aby pielęgnowali swój język ojczysty i swoje zwyczaje narodowe.

Arcybiskup Curley, będąc Irlandczykiem z pochodzenia, porównał Polskę ze swoją ojczyzną Irlandją, bo obie były długo w niewoli, obie walczyły z zaparciem się o wolność, obie są wierne Bogu i Kościołowi.

„Polacy nie powinni się wstydzić swego pochodzenia" — wołał arcybiskup Curley. „Czy trzeba wam zapomnieć o waszej ojczyźnie, aby się stać dobrymi amerykańskimi obywatelami? Czy potrzeba wam zaniedbywać swój język ojczysty dla tego? Nie, nigdy! Wasza miłość dla Polski pomnoży waszą miłość dla Ameryki, a żyjąc w Ameryce i pielęgnując obok angielskiego język ojczysty polski, macie korzyści ze znajomości dwóch języków. Ja sam mam nadzieję, że gdy na drugi raz nadarzy mi się sposobność być u was, będę mógł przemówić kilka słów w waszym pięknym polskim języku".

A dalej mówił, iż dumny jest z tego, że może być arcybiskupem polaków baltimorskich, dumny jest z ich ofiarności i przedsiębiorczości, jaką okazali przez wzniesienie tej nowej szkoły. Bo — „przez wzniesienie tej nowej szkoły uczyniliście więcej niż przez zbudowanie kościoła, któryby kosztował miljon dolarów. Dajcie mi szkoły, a o kościoły się nie troszczę!"

Przytaczamy te słowa arcybiskupa Curley'a, aby rodacy nasi zastosowali się do rad i wskazówek tego arcypasterza, by nie zapominali swej mowy ojczystej, dzieci w niej chowali, bo choć drogą jest nam Ameryka, a język angielski niezbędny w życiu codziennym, to jednak winniśmy kochać język ojców naszych i gorącą żywić miłość ziemi tej, skąd przybyliśmy sami lub też nasi ojcowie.

Pamiętaj, obywatelu, że pożyczając państwu swoje pieniądze, wspierasz jego podwaliny, a sobie przez lokatę oszczędności w pożyczce — zapewniasz lepszy los.

Kto chce, się utrzymać na jakim takim poziomie w dzisiejszej walce o byt, musi się imać spółczesnej broni, która polega na pracy i oszczędności.

„Narody, które nie umieją pracować i oszczędzać, muszą zniknąć z powierzchni ziemi" — pisał ekonomista francuski.

Wykupując w całości Pożyczkę Złotą naród polski zaświadczy przed światem, iż troszczy się o przyszłość swego państwa i rozwój niezależnego życia ekonomicznego.

KILKUWIERSZÓWKI.

Z POLSKI I O POLSCE.

× Od 1 grudnia r. b. Polska podejmuje ruch paczkowy do wagi 10 klg. ze Stanami Zjednoczonemi A. P.

× W Łodzi podwyższono taryfę tramwajową o 140 mk. dla dorosłych i 70 mk. dla młodzieży.

× Dzień 22 listopada, jako czwarta rocznica oswobodzenia Lwowa był bardzo uroczyście obchodzony przez wszystkich mieszkańców. Biura i szkoły były wolne od zajęć.

× W krakowskim sądzie okręgowym zapadł wyrok uwalniający kapitana Rawskiego od winy i kary za spoliczkowanie posła Okonia w swoim czasie.

Z CAŁEGO ŚWIATA

× Mussolini, wychodząc z założenia „nic za darmo" przy pierwszym spotkaniu ze Sprzymierzenymi wysunął sprawę odszkodowań, żądając przydziału większego dla Włoch, niż dotychczasowy.

Wykaz głosowania do Senatu w pow. Włocławskim.

Nr. Obw.	Nr. Nr. List	1	2	3	4	5	7	8	10	11	12	15	16	18	20	23	25	Ogółem
	Siedziba Komisji:																	
1	Toruńska 7, Klub inwalid. wojennych	—	118	3	—	31	18	683	—	—	—	—	67	—	—	—	—	920
2	Gęsia 13, »Polonja«	—	76	4	—	10	4	715	14	—	1	—	116	—	—	—	—	940
3	Maślana 2, Związek Robot. Chrześc.	—	27	—	—	6	—	520	5	—	1	—	296	—	—	—	—	855
4	Żabia 8, Straż Ogniowa	—	19	—	1	17	—	276	2	1	—	—	439	—	—	—	—	755
5	Królewiecka, Sala »Makkabi«	1	35	2	—	13	2	323	—	—	—	—	540	—	—	—	—	917
6	NowyRynek 11, Kuchnia dożyw. dzieci	—	64	2	1	12	3	578	1	—	1	—	274	—	—	—	—	936
7	Starodębska 37, Zw. Stow. Spółdziel.	—	94	—	—	23	3	718	—	—	—	—	39	—	—	—	—	877
8	Leśna 24, Zakład św. Józefa	—	92	—	—	12	—	723	—	—	—	—	47	—	—	—	—	874
9	Łęgska 4, Fabryka Celluloza	—	118	—	—	8	—	630	—	—	—	—	97	—	—	—	—	853
10	Łęgska 77, Klub Wioślarski	—	46	—	—	18	1	462	—	—	1	—	336	—	—	—	—	864
11	Plac Dąbrowskiego, Kl. Zw. Robot.	—	50	—	—	11	1	514	1	—	—	—	285	—	—	—	—	862
12	Kapitulna 31, Lokal szkolny	—	147	—	—	42	6	685	—	—	—	—	62	—	—	—	—	942
13	Wiejska, Lokal szkolny	—	167	2	—	36	5	733	—	—	—	—	32	—	—	—	—	975
14	Kaliska 1, Aprowizacja	—	62	4	—	13	2	500	—	—	—	—	96	—	—	—	—	679
15	Brześć-Kujawski, Dom ludowy	—	65	17	—	16	—	431	—	—	2	—	48	—	—	—	—	579
16	Brześć-Kujawski, Stara szkoła	—	28	4	—	5	—	345	—	—	—	—	169	—	—	—	—	551
17	Chodecz, Magistrat	2	145	14	—	—	—	188	—	—	6	—	178	—	—	—	—	533
18	Kowal, Szkoła żeńska	—	16	—	—	—	—	553	5	—	3	—	205	—	—	—	—	782
19	Kowal, Magistrat	—	9	2	—	2	1	424	7	—	—	—	155	—	—	—	—	600
20	Lubień, Magistrat	65	161	19	—	6	1	129	—	—	6	—	223	—	—	—	—	610
21	Lubraniec, Magistrat	—	70	17	—	2	—	368	—	—	2	—	248	—	—	—	—	707
22	Przedecz, szkoła	—	57	147	—	—	—	370	—	—	21	—	311	—	—	—	—	906
23	gm. Baruchowo, urząd gminny	95	125	85	—	—	—	283	—	—	10	—	22	—	—	—	—	620
24	,, Baruchowo, Patrówek, szkoła	220	22	8	—	—	—	127	—	—	—	—	20	—	—	—	—	397
25	,, Chodecz, Zalesie, szkoła	26	202	4	—	—	—	143	—	—	12	—	12	—	—	—	—	399
26	,, Chodecz, urząd gminny	1	188	43	—	2	—	143	—	—	2	—	73	—	—	—	—	452
27	,, Chodecz, Strzyżki, szkoła	2	65	82	—	—	—	125	—	—	5	—	47	—	—	—	—	326
28	,, Dobiegniewo, urząd gminny	—	5	75	—	—	—	148	—	—	3	—	248	—	—	—	—	479
29	,, ,, Telążna leśna, szkoła	—	1	42	—	—	—	215	—	—	—	—	137	—	—	—	—	395
30	,, Falborz, Bugaj	—	83	92	—	10	—	486	—	—	3	—	8	—	—	—	—	682
31	,, Falborz, Konkowa-Wola, szkoła	—	24	180	—	—	—	315	—	—	13	—	—	—	—	—	—	532
32	,, Kowal, urząd gminny	2	30	26	—	—	—	442	2	—	12	—	21	—	—	—	—	535
33	,, Kłóbka, urząd gminny	17	107	146	—	—	—	215	2	—	1	—	12	—	—	—	—	500
34	,, Kłóbka, Szewo-Wielkie, dwór	173	28	25	—	—	—	138	—	—	1	—	18	—	—	—	—	383
35	,, Lubień, Kanibród, szkoła	256	11	128	—	2	—	115	—	—	20	—	44	—	—	—	—	576
36	,, Lubień, urząd gminny	129	93	84	—	1	—	74	—	—	1	—	41	—	—	—	—	423
37	,, Łęg, Huta-Szklana, Zazamcze	—	83	1	—	10	—	402	1	—	—	—	72	—	—	—	—	569
38	,, Łęg, urząd gminny	—	1	—	—	—	—	210	—	—	4	—	74	—	—	—	—	289
39	,, Piaski, Lubraniec	—	76	43	—	—	—	462	4	—	—	—	6	—	—	—	—	592
40	,, Piaski, Kłobia, szkoła	—	54	46	—	—	—	325	—	—	3	—	—	—	—	—	—	428
41	,, Piaski, Lubomin	—	19	72	—	—	—	242	—	—	1	1	62	—	—	—	—	397
42	,, Piaski, Zgłowiączka, szkoła	—	34	16	—	—	—	536	1	—	2	—	24	—	—	—	—	613
43	,, Przedecz, urząd gminny	1	84	357	—	—	—	82	—	—	3	—	29	—	—	—	—	556
44	,, Przedecz, Nowa-Wieś, szkoła	29	58	221	—	2	—	104	—	—	4	—	295	—	—	—	—	713
45	,, Pyszkowo, urząd gminny	—	75	92	—	—	—	48	7	—	11	—	114	—	—	—	—	347
46	,, Pyszkowo, Boniewo, szkoła	—	204	70	—	—	—	237	3	—	11	—	14	—	—	—	—	539
47	,, Pyszkowo, Szczytno, szkoła	—	81	99	—	—	—	159	—	—	2	—	18	—	—	—	—	359
48	,, Smiłowice, Choceń, szkoła	—	302	29	—	—	—	281	—	—	4	—	4	—	—	—	—	620
49	Smiłowice, szkoła	—	57	129	—	—	1	395	—	—	—	—	—	—	—	—	—	582
50	Gołaszewo, szkoła	—	1	46	—	—	—	467	—	—	12	—	—	—	—	—	—	526
51	Kruszyn, szkoła	—	50	81	—	—	1	410	—	—	—	—	—	—	—	—	—	542
52	gm. Wieniec, urząd gminny	1	61	44	—	—	—	391	—	—	13	—	9	—	—	—	—	519
53	Wieniec, szkoła	—	139	32	—	1	—	234	—	—	1	—	13	—	—	—	—	420

Co niesie dzień?

KALENDARZYK.

Dnia 25 listopada 1922 r.

W dniu dzisiejszym obchodzi Kościół św. pamiątkę następujących Świętych Pańskich: Św. Katarzyny, Dziewicy i Męczenniczki; św. Mojżesza, kapłana i męczennika; św. Erazma, męczennika; św. Merkurjusza, żołnierza i męczennika, oraz św. Jukundy, Dziewicy.

Wypadki historyczne.

1382 Wielkopolanie z Krakowianami zawierają akt związkowy.
1587 Jan Zamojski poraża pod Krakowem austrjackiego arcyksięcia Maksymiljana.
1764 Koronacja króla Augusta w Warszawie.
1795 Stanisław August składa koronę w Grodnie.

Głosowanie do senatu. Umieszczamy tablicę z wykazem wszystkich list i liczbą głosów oddanych na poszczególne listy we wszystkich obwodach okręgu wyborczego Włocławek-Nieszawa-Lipno. Wykaz obwodów w czasie głosowania do Sejmu, umieszczony w naszem piśmie, zainteresował czytelników.

Z Tow. Przyjaciół Młodzieży. W niedzielę dn. 26 listopada, o godz. 11. przed poł. w sali aktowej Państwowego Gimnazjum Męskiego, odbędzie się Ogólne Roczne Zebranie T-wa. Przyjaciół Młodzieży.

Ze względu na to, iż mają być omawiane kwestje wielkiej wagi, Zarząd T-wa uprzejmie prosi wszystkich członków, rodziców, opiekunów pp. prof. o jaknajliczniejsze w tym dniu zgromadzenie.

Jeżeliby z powodu niekompletnej liczby członków T-wa, zebranie nie będzie mogło dojść do skutku, to odbędzie się drugie zebranie, tego samego dnia, t. j. w niedzielę 26. XI. o godz. 11½ popołud. i będzie prawomocne bez względu na liczbę osób.

Spójnia. W sobotę dn. 25 b. m. o godz. 8 wiecz. wygłosi p. prof. Fopp odczyt na ogólnem zebraniu. Wzywa się wszystkich druchów o punktualne przybycie.

Osobiste. Dnia 27 b. m. w interesie służbowym przybywa do naszego miasta wojewoda warszawski.

Z sądu. W dniu 4 grudnia będzie rozpatrywana sprawa komunisty Suskiego.

Handel przedświąteczny. Istniał zwyczaj, że w czasie przedświątecznym, t. j. od 1 grudnia aż do 24, sklepy wieczorem były dłużej otwierane. Czy w tym roku nastąpi w tej sprawie wyjaśnienie ze strony władz miarodajnych?

Zniżka cen cukru. W ostatnich dniach cena cukru spadła do 124 tys. mk. na worku.

Z przemysłu. Informują nas, że z wiosną ma być rozpoczęta budowa w naszem mieście nowej papierni.

Ceny targowe. Na targu w dn. 24 b. m. notowano następujące ceny: żyto 28.000 mk., pszenica 50.000 mk., jęczmień 26.000 mk., owies 26.000 mk., tatarka 26.000 mk., ziemniaki 3.500 mk., masła funt 1.800 mk., mendel jaj od 1.700 do 1.800 mk.

Sprawa o podpalenie. Sąd okręgowy pod przewodnictwem p. sędziego Rasza w dniu 21 b. m. sądził sprawę Wincentego Elszteta, oskarżonego o podpalenie stogu łubinu w majątku Ossowie, należącym do p. Szatkowskiego. Oskarżony został skazany na 10 miesięcy więzienia i na zapłacenie kosztów sądowych.

W kasynie oficerskim, plac Dąbrowskiego, począwszy od dnia 14. b. m. do dnia 21 grudnia 1922. r. w poniedziałki, wtorki, środy, czwartki i piątki od godz. 18-tej do 19 tej będą się odbywały odczyty i wykłady z zakresu wiedzy wojskowej, na które niniejszym zaprasza się p.p. oficerów rezerwy zamieszkałych w Włocławku, oraz obywateli interesujących się wiedzą wojskową.

Ciechocinek. (Uroczystości strażackie). W dniu 19 listopada zpowodu uroczystości poświęcenia sztandaru dla straży ogniowej w Ciechocinku, zostało odprawione nabożeństwo w miejscowym kościele parafjalnym. W nabożeństwie brała udział straż w komplecie, oraz przedstawiciele sąsiednich drużyn strażackich. Sztandar trzymali: pp. dr. Sowicka i Gembczyńska, oraz pp. Raczyński i Ziembiński. Po dokonaniu poświęcenia, przedstawiciele straży nieszawskiej wbili w drzewko sztandaru srebrny gwóźdź. Sztandar został wręczony Naczelnikowi straży, poczem nastąpiła defilada, ćwiczenia a po południu obiad w sali straży.

Ze straży. Dowiadujemy się, że straż ogniowa otrzyma nowe zimowe mundury w liczbie 180.

Kapelusz za pół miljona. Donoszą nam, że u jednej z miejscowych modniarek pewna urzędniczka, pracująca w biurze prywatnem obstalowała kapelusz za pół miljona marek. Ciekawi jesteśmy ile ta pani pobiera pensji? Jeżeli zaś jest zamożną, dlaczego zajmuje miejsce w biurze osobom szukającym kawałka chleba? W każdym razie jest to zbytek godny potępienia.

Upadek w dół. Przy ul. Bulwarowej n. 15 wpadła 95 letnia Kuczyńska w dół od wapna i ciężko się potłukła.

Zaginiona. Dnia 21. b. m. 13 letnia Jadwiga Jankowska zam. przy ul. Gdańskiej nr. 7, wyszła do szkoły o godz. w pół do ósmej rano i dotychczas nie powróciła. Dziewczynka ubrana była w popielate palto z futrzanym kołnierzem oraz w czapeczkę szkoły kupieckiej. Ktokolwiekby wiedział o zaginionej proszony jest o powiadomienie rodziców.

Do odebrania. W redakcji naszego pisma jest do odebrania pęk kluczy, znaleziony przez K. Urbańskiego.

Niedoszły występ. 22 listopada władze policyjne wraz z wywiadowcami policji śledczej dokonali aresztowania szajki złodziei, zamieszkałych w hotelu „Polskim", W pokoju złodziei znaleziono łomy, wytryki oraz inne narzędzia złodziejskie. Prawdopodobnie złodzieje dlatego zamieszkali w tym hotelu, że mieli zamiar dostać się przez wyłom w podłodze do sklepu manufakturowego „Spółka Kujawska.

Wściekłe psy. W folwarku Redecz Wielki wściekł się pies, który pogryzł kilku innych psów. Pierwszego psa zabito, zaś drugi, pogryziony przez wściekłego, pogryzł krowę i też kilku psów. Krowa, która w niedługim czasie się wściekła została zabita.

Kradzież. Na stacji Czerniewice skradziono naczelnikowi stacji z piwnicy produkta spożywcze.

KRONIKA POLICYJNA.

Przykładny małżonek. Krotulska Władysława zameldowoła, że mąż jej, który powrócił przed kilku dniami z Rosji, zabrał jej 200.000 mk. i ulotnił się.

Za wykroczenie przeciw przepisom. Lemańskiego, zam. przy ul. Przedmiejskiej, za puszczanie kóz na samo-pas pociągnięto do odpowiedzialności karnej.

Walka z pijaństwem. Knopkiewicz Józef, Kmieć Franciszek, Grzelak Edward, Modrzejewska Janina za niemoralne zachowanie się na ulicach miasta w stanie nie trzeźwym pociągnięci zostali do odpowiedzialności karnej.

Czyje krowy? W dniu 21 b. m. zostały zatrzymane 2 krowy podejrzanego pochodzenia. Poganiacz Hiseberg Feliks nawet ze świadectw posiadanych na krowy nie umiał się wylegitymować. Zatrzymane krowy można oglądać w Komisarjacie w godzinach biurowych.

Za antysanitarne utrzymanie sklepów. Właściciele jatek Wyszogrodzkiego Jakóba i innych pociągnięto do odpowiedzialności za niechlujny stan w sklepach.

Do odebrania. W Komendzie Policji państw. przy ul. Stodólnej znajduje się znaleziony na ulicach miasta »Krzyż Walecznych«. Prawy właściciel może się zgłosić w godzinach biurowych po odbiór po udowodnieniu własności.

Pożar. W dniu 15 b. m. w lesie Kubłowskim spaliła się leśniczówka. Gajowy Klimczak oblicza straty swoje w spalonych rzeczach na 3.000.000 mk.

Wykrycie kradzieży. Dnia 18 b. m. na stacji Smolsk kolejek dojazdowych skradziono z wagonu 6 worków zboża. Dzięki przeprowadzone dochodzenie wykryły złodzieji w osobach kolonisty Pawłowskiego Józefa i 3-ch funkcjonarjuszy służby kolejowy, których osadzono w więzieniu.

Kradzieże. Bednarska Władysława, nauczycielka z Brześcia, zameldowała, że na poczcie w Włocławku skradziono jej z torebki pieniądze i biżuterję wartości 1.000.000 mk.

— Szurgot Józefa z Rybna zameldowała, że skradziono jej krowę wartości 300.000 mk.

— Przybysz Szczepan z Lubrańca zameldował, że skradziono mu krowę wartości 150.000 mk.

— Szafryk Juljusz zameldował, że skradziono mu 100.000 mk. po uprzedniem upiciu go; sprawców ujęto.

RYNEK PIENIĘŻNY.

Waluty zagraniczne bez zmiany. Obroty nie duże.

	gotówka
Berlin	2.80 — 2.67½
New-York	15.700—15.850—15 775
	czeki
Belgja	2.065—1.070—1.062.50
Berlin	2.70—2.57½
Gdańsk	2.70 — 2.57½
Holandja	6300
Londyn	70.80c—71.200—71.000
New-York	15.825—15.765
Paryż	1.150—1.165—1.152.50
Praga	495 —510—505
Szwajcarja	2.980—2.985
Włochy	750

TELEGRAMY.

Narady z Turcją.

LOZANNA 23.11 Pat. Havas donosi: Wczorajsze ranne narady miały przebieg spokojny i utrzymane były w tonie pełnym kurtuazji. Venizelos zręczne przedstawił warunki, w jakich Grecja przystąpiła do wojny, oświadczając, że popełniono ciężki błąd wzywając na tron króla Konstantyna. Za błąd ten Grecja musiała ciężko odpokutować.

Curzon zwrócił się do Ismet-Paszy prosząc o poparcie argumentami żądań Turcji. Ismet Pasza czyniąc zadość Curzonowi wysunął argumenty techniczne, historyczne i strategiczne przemawiające za utrzymaniem zachodniej Tracji przy Turcji. Po złożeniu oświadczenia przez Ninczicza, Curzon zwrócił się ponownie do Ismet-Paszy o wyjaśnienia. Ismet zastrzegł sobie jednak udzielenie odpowiedzi w terminie późniejszym.

Nowy kalif.

BERLIN, 22.XI (P.A.T.) Z Konstantynopola donoszą Refet basza imieniem rządu tureckiego doniósł oficjalnie komisarzom sojuszniczym oraz przedstawicielom innych mocarstw o detronizacji sultana Mahmeda VI oraz o wyborze Abdula Medżidża na kalifa.

Z parlamentu angielskiego.

LONDYN, 22.XI (P.A.T.). Times donosi, że partja robotnicza postanowiła zażądać oficjalnego uznania jej w izbie gmin, jako partji opozycyjnej oraz przyznania jej wszystkich prerogatyw z tem związanych.

Oświadczenie Worowskiego.

LOZANNA 23-go listopada. PAT. Członek delegacji sowieckiej. Worowskiej, oświadczył podczas wywiadu, że rząd sowietów nie zgodzi się na to, aby cieśniny pozostawały pod kontrolą Ligi narodów, jako też stanowczo sprzeciwia się temu, aby w Turcji miał obowiązywać po dawnemu system kapitalistyczny. Mówiąc o rewolucji komunizmu, Worowskij oświadczył, że taka ewolucja jest fikcją. Sowiety poprostu zorjentowały się, że nie osiągną postanowionego sobie celu, o ile nie zmienią metod postępowania. Zresztą — zdaniem Worowskiego — Rosja nie dojrzała jeszcze do komunizmu. Chcąc żyć, a przedewszystkiem chcąc nieco odetchnąć po latach walki, Rosja sowiecka musi zwrócić się o pomoc do kapitału zagranicznego, gdyż on jeden może dostarczyć niezbędnych środków; ażeby zaś kapitały zagraniczne przypłynęły do Rosji, jest rzeczą niezbędną zapewnić im korzystne oprocentowanie: oto — zakończył Worowskij — cała tajemnica t. zw. ewolucji komunizmu.

Mussolini o wypłacalności Niemiec.

LONDYN, (AW) Mussolini oświadczył w Lozannie sprawozdawcy „Morning Post" co następuje: Niemcy mogą płacić i będą musiały uiścić swe długi, jeżeli tylko mocarstwa ententy zdołają dojść do porozumienia. Mussolini zaznaczył również, że weźmie osobiście udział w konferencji brukselskiej.

Sprawa Jaworzyny.

PARYŻ (A. W.) W uzupełnieniu wiadomości w sprawie oddania przez Radę ambasadorów kwestji Jaworzyny do załatwienia bezpośredniego rządom polskiemu i czeskiemu, informację korespondenta A. W. potwierdzają, że poselstwo polskie otrzymało 15 b. m. notę Rady ambasadorów. Nota ta jednak na wypadek nie dojścia do porozumienia między zainteresowanymi rządami, pozostawia sobie pełne prawo stanowienia o kwestji spornej. Odpowiedz poska została złożona 21 b. m. na Quai d'Orsay. Odrzuca ona wznowienie pertraktacji z Czechami i prosi Radę o powzięcie niezwłocznej decyzji.

Gen. Harrington grozi.

KONSTANTYNOPOL, 24.11.(Pat.) Generał Harrington, przemawiając publicznie, podniół wielką cierpliwość i zmysł pojednawczy sprzymierzonych, dodał jednak, iż istnieją granice, których bezkarnie przekraczać nie można.

Tajemniczy zamach samobójczy.

GDAŃSK 23.XI. PAT. Dziś rano wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie komandor ppor. marynarki wojennej Dyrna. Przyczyna samobójstwa narazie nieznana.

Watykan o sporze polsko-litewskim.

KOWNO, 23.XI. (Pat). Ministerjum spraw zagranicznych ogłasza, iż żądanie pogodzenia się Litwy z Polską, zawarte w nocie Watykanu o uznaniu Litwy de jure, nie jest wcale warunkiem uznania, lecz osobistem życzeniem kardynała sekretarza stanu.

Spadek liczby komunistów.

MOSKWA, 25. 11. (Russpress.) Według ostatnich danych, urzędowo ogłoszony przez centralny komitet rosyjskiej partji komunistycznej w Izwiestjach moskiewskich, partja ta liczy obecnie około 400,000 członków, w tem 45% robotników i 2% włościan. W armji czerwonej komuniści stanowią 8%, gdy w roku ubiegłym było ich 12%. Z poszczególnych rodzajów broni, najwięcej komunistów zawierają oddziały kawaleryjskie specjalnego przeznaczenia, następnie idzie artylerja i formacje inżynierskie.

Mahometanie indyjscy za kemalistami.

KALKUTA 22.11 Pat. Naczelna władza duchowna mahometan Indji przyjęła bez zastrzeżeń decyzję Angory, dotyczącą sułtana i wyboru nowego kalifa. Mahometanie indyjscy zarzucają rządowi angielskiemu chęć wzniecenia ducha niezgody w świecie muzułmańskim przez protegowanie b. sułtana.

WYBORY DO SEJMU.

Statystyka głosów.

Przy ostatnich wyborach sejmowych było uprawnionych do głosowania na całym obszarze Państwa Polskiego 13,109,793 osób, a mianowicie: 5,574,434 w b. Kongresówce, 415,477 na Pomorzu, 926,569 w Poznańskiem, 652,936 na Śląsku, 3,572,640 w Małopolsce i 1,967,737 w Województwach Wschodnich.

Z tego stanęło do głosowania 8,819,155 wyborców, a mianowicie: 4,383,090 w b. Kongresówce, 341,535 na Pomorzu, 811,295 w Poznańskiem, 355,839 na Śląsku, 1,807,640 w Małopolsce i 1,119,756 w Województwach Wschodnich.

Głosów ważnych było 8,760,195, a mianowicie: 4,356,902 w b. 338,910 na Pomorzu, 809,294 w Poznańskiem 354,140 na Śląsku, 1,795,096 w Małopolsce i 1,105,852 w Województwach Wschodnich.

Udział głosujących w stosunku do uprawnionych wynosił w całem państwie średnio 67 proc. Najmocniejszy był udział wyborcow w Poznańskiem (88 proc.) i na Pomorzu (82 proc.). następnie w b. Kongresówce (78 proc). w Województwach Wschodnich (56 proc.). na Śląsku (54 proc.) i w Małopolsce (51 proc.).

Lista Nr. 8 zebrała ogółem: 2,551,451 głosów a to: w b. Kongresówce 1,445,437 na Pomorzu 188,866, w Poznańskiem 395,638, na Śląsku 129,328, w Małopolsce 331,941 i w Województwach Wschodnich (gdzie postawiona była tylko w paru okręgach) 60,241.

W szczególności przedstawiał się rozdział głosów między poszczególne listy w b. Kongresówce następująco.:

Najwięcej głosów (1,445,437) zebrała lista Nr. 8, po niej lista Wyzwolenia Nt. 3 (695,715), następnie zblokowani żydzi i Niemcy (623,672), socjaliści (lista 2: 538,486), P. S. L.-Piast (lista 1 : 439.489), Centrum Polskie (lista 12 : 143,541), Str. Radykalno-Chłopskie Okonia (lista 15 : 104,359). N. P. R. (lista 7 : 102,567), komuniści (lista 5 : 96,529), żydowski Bund (lista 4 : 62,390), ludowcy żydowscy (lista 20 : 38,933), Unja Nar, Państwowa (lista 10 : 23,541), Żyd. Komitet Robotniczy (lista 11 : 11,212). Centrum Mieszczańskie (lista 14 : 7,861), niezależni socjaliści 2,775 stronnictwo trudowików w Białostockiem 2,378, lista inwalidzka Nr. 18 : 2,160, zjednoczony komitet wyborczy żydowskich partji Poalej-Sion 1,411, lista Nr. 13 p. Stapińskiego 826, Narodowa Partja Pracy (p. Lednickiego) 164. Ponadto było 40 list drobnych, które łącznie zebrały 5,257 głosów.

KALENDARZ POWSZECHNY ILUSTROWANY

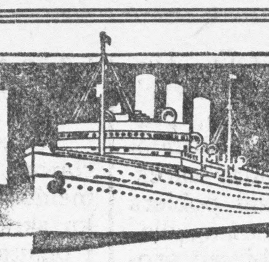
na rok 1923 już wyszedł z druku.

Bogactwo treści, obfitość pięknych ilustracji, interesujący dział gospodarczy, przepowiednie pogody, mnóstwo pożytecznych drobiazgów sprawia, że Kalendarz niniejszy przewyższa roczniki poprzednie.

Skład główny w Księgarni Powszechnej.

Nabyć można we wszystkich księgarniach, kioskach i u sprzedawców pism.

Kupujcie Kalendarz Powszechny na rok 1923.

CANADIAN PACIFIC

CANADIAN PACIFIC — ŻEGLUGA MORSKA

Najkrótsza droga z Warszawy do **KANADY** i do **AMERYKI.**

Szybkie duże okręty, dobra i obfita żywność, obszerne pomieszczenia, najnowsze urządzenia, jak: telegraf bez drutu, sygnalizacja okrętowa i t. d. **Polscy i Rosyjscy pasażerowie,** którzy chcą jechać do Ameryki, powinni natychmiast przesłać swoje **affidavity** listem poleconym do jednego z naszych niżej wymienionych biur, jak również **załączyć karteczkę z podaniem swego dokładnego adresu,** oraz adresu Starostwa, gdzie pasażer podał lub podać zamierza podanie o paszport zagraniczny. **Affidavit ten prześlemy Urzędowi Emigracyjnemu,** który skomunikuje się ze Starostwem **w celu wydania paszportu zagranicznego.** Formularze do próśb do Konsula Amerykańskiego, jak również dokładnych informacji udzielają bezpłatnie nasze biura. **Pasażerowie do Kanady,** którzy mogą dowieść, **że są rolnikami i będą pracowali w Kanadzie na roli,** żeńska służba domowa jeżeli może dowieść, że ma zajęcie w Kanadzie, żony i dzieci do lat 18, którzy jadą do mężów i ojców, rodzice w wieku ponad 55 lat mogą jechać do Kanady bez okazywania pieniędzy przy wylądowaniu.

Wszystkich niezbędnych informacji udzielają nasze biura:
Warszawa, Marszałkowska 117, tel. 231-46. Adres telegr. GACANPAC WARSAW. Lwów, Grodecka 93, Białystok, Sienkiewicza 5. Wilno, ul. Wielka 62. Kraków, Radziwiłłowska 29. Brześć nad Bugiem, ul. Steckiewicza 29.

Tygodnik dostaw

we Lwowie, ul. Potockiego 26 i 38, telefon 259.

Czasopismo poświęcone Polskiemu Dostawnictwu i Odbudowie, rozpoczynając

15-ty rok istnienia

wyda z tej okazji »Na Gwiazdkę« i »Nowy Rok« 2 wielkie numery agitacyjne, które stanowić będą jak corocznie Przegląd Wielkiego Przemysłu Fabrycznego całego Państwa. Do ogłoszeń w tych numerach zapraszamy Polski Przemysł Fabryczny oraz wszystkie większe Instytucje bankowe i handlowe.

T-wo Wydawnicze Tygodnika dostaw
8-ka z ogr. odp.
Red. Marjan Wiktor Jaworski. Red. O. Morecki.

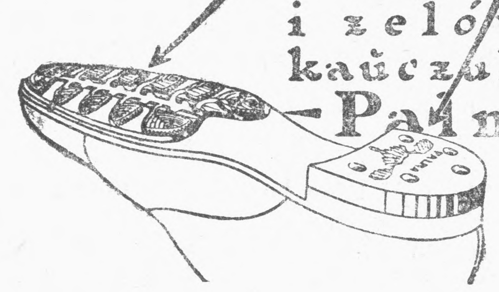
PALMA-KAUCZUK

(sp. z ogr. odp.)

Skład fabryczny: Poznań, Kanałowa 18, tel. 60-16.

PALMA

Dużo zaoszczędzicie nosząc obcasy i zelówki kauczukowe „Palma"

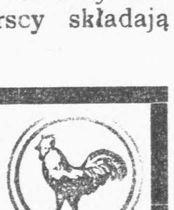
OFIARY.

Złożono w Administracji Słowa Kuj.

Na kościół św. Stanisława.

Z powodu 50 letniej rocznicy Ślubu Aleksandrowie Górscy składają 10,000 Mk.

Odmrożenie. Maść (z kogutkiem) **„Mrozol" leczy, goi ranki,** zapobiega odmrażaniu się kończyn. Sprzedają apteki i składy apt

Notujcie adres!

Podaje do wiadomości Szanownym Paniom, iż powróciłem z zagranicy i odtąd pracownia moja wykonuje różne hafty maszynowe i ręczne a także mereżki podług najnowszych modeli zagranicznych

Przedmiejska Nr. 17

lub wejście przez sklep obuwia i galanterji A. Honigsteina od ul. 3-go Maja Nr. 35.

Kreślę się z szacunkiem
A. Honigstein.

Hemorojdy usuwa ból, pieczenia, swędzenia, krwawienia, — zmniejsza guzy (żylaki) **„Varicol"** Czopki hemorojdowe (z kogutkiem). Żądać w aptekach i skład.

Egzemę, Liszaje i t. p. usuwa maść **„Lain Age"** sprzedają apteki i składy apteczne. Apteka A. Gąseckiego w Warszawie.

Zawiadomienie.
Znany muzyk H. Birnbaum wrócił do Włocławka i udziela nadal lekcji muzyki wyłącznie na skrzypcach. Kurs na mandolinie w ciągu 6-ciu tygodni. Wiadomość: Cafe Imperial, cały dzień.

Ogłaszajcie się w Słowie Kujawskim.

16 włók ziemi pszenno-żytniej w tym 50 m. łąki z torfem 50 m. ugoru 6 m. ogrodu owocowego, reszta ziemia orna. Zasiewy: 140 m. żyta, 8 m. pszenicy, 20 m. jęczmienia, 25 m. owsa, 20 m. pelunki, 10 m. grochu, 39 m. seradeli. Dom mieszkalny o 8 pokojach, budynki murowane, 18 koni, 25 krów dojnych, 15 jałówek, maszyny rolnicze kompletne. Cena 140 mil. mkp. Zamcza 4 m. 3.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Antoniego Chmielewskiego. Łaskawy znalazca zechce oddać do policji.

OGŁOSZENIA DROBNE.

Bilard w dobrym stanie, z piramidką kościaną, można nabyć tanio. Wiadomość w Hotelu Polskim.

Garnitur mebli kryty pluszem z tremem. Wiadomość w Hotelu Polskim.

Gospodyni lub kucharka do kawalerskiego domostwa potrzebna. Zgłoszenia w adminisracji Słowa Kujawskiego.

Magazyn mebli T. Dzięciołowski we Włocławku, ul. Cyganka Nr. 11 w podwórzu.

Sypialnie w lotnych kolorach á 35.000 mk. para łóżek á 53.000 mk., urządzenia biurowe i inne są do nabycia w Wielkopolskim składzie mebli w Hotelu Polskim.

Sprzedam budkę drewnianą nową drzwi, okno oszklone. Stodólna 36. Wiadomość tamże Matuszkiewicz.

Zgubiono kartę bezterminowego urlopu na imię Jana Mikulskiego. Znalazca zechce oddać do policji.

Zgubiono kartę powołania Zygmunta Sułkowiaka, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

Zgubiono kartę bezterm. urlopu Józefa Ossowskiego, wydaną przez P. K. U. Włocławek.

OD WYDAWNICTWA

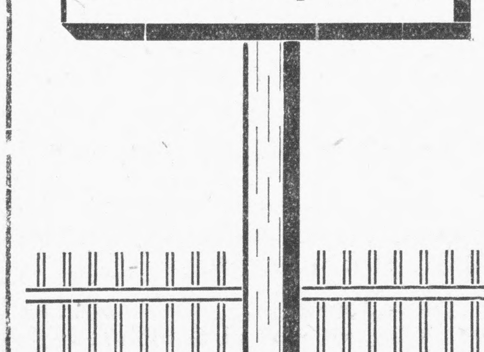
Stosownie do uchwały Związku wydawców pism codziennych wszelkiego rodzaju nadesłane zapowiedzi, wzmianki, komunikaty i okólniki bądź to prywatnych, bądź komunalnych i rządowych instytucji, tyczące się zebrań, odczytów, i koncertów, rozporządzeń itp. będą umieszczane po uprzedniem opłaceniu należności w administracji dziennika. W przeciwnym razie bez opłaty nie będą umieszczane.

9 włók ziemi pszenno-buraczanej, w tym 50 m. łąki z torfem, 20 m. lasu, reszta ziemia ziarnista. Bydynki murowane, dom mieszkalny o 10 pokojach, 10 koni, 12 krów dojnych, 12 jałówek, maszyny rolnicze. Cena 100 mil. mkp. Zamcza 4 m. 3.

Dr. med. Linke choroby skórne i weneryczne
ul. 3-Maja № 6
przyjmuje 10—12 i 3½—5
Panie 2½—3½.

Wezwanie! Antoni Doligalski wzywa żonę swą Rozalję z Szałków Doligalskę niewiadomego pobytu, ażeby przed upływem 3 miesięcy od ostatniego ogłoszenia zgłosiła swe miejsce zamieszkania i protesty przeciwko forum Sądu Konsystorskiego Ewangelicko - Reformowanego w tymże Konsystorze. (Warszawa, Miodowa 17.)

Kto chce rozwinąć swoje przedsiębiorstwo handlowe,
Kto chce zainteresować szerszy ogół swoją pracą,
Kto chce coś sprzedac lub kupić —
Niechaj się ogłasza
w Słowie Kujawskiem

Kupujcie Pożyczkę Złotą!

REDAKTOR: KS JÓZEF KRUSZYŃSKI. DRUKARNIA DIECEZALNA POD ZARZĄDEM W. TOMASZEWSKIEGO. WYDAWNICTWO KSIĘGARNI POWSZECHNEJ.